

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

3 päivänä syyskuuta 2015*

Muutoksenhaku — Asetus (EY) N:o 737/2010 — Yksityiskohtaisista säännöistä asetuksen (EY) N:o 1007/2009 täytäntöönpanemiseksi annettu asetus — Hyljetuotteiden kauppa — Kyseisten tuotteiden tuontia ja myyntiä koskevat rajoitukset — Pätevyys — Oikeudellinen perusta — EY 95 artikla — Euroopan unionin perusoikeuskirja — 17 artikla — Yhdistyneiden kansakuntien julistus alkuperäiskansojen oikeuksista — 19 artikla

Asiassa C-398/13 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 8.7.2013,

Inuit Tapiriit Kanatami, kotipaikka Ottawa (Kanada),

Nattivak Hunters' and Trappers' Organisation, kotipaikka Qikiqtarjuaq (Kanada),

Pangnirtung Hunters' and Trappers' Organisation, kotipaikka Pangnirtung (Kanada),

Jaypootie Moesiesie, kotipaikka Qikiqtarjuaq,

Allen Kooneeliusie, kotipaikka Qikiqtarjuaq,

Toomasie Newkingnak, kotipaikka Qikiqtarjuaq,

David Kuptana, kotipaikka Ulukhattok (Kanada),

Karliin Aariak, kotipaikka Iqaluit (Kanada),

Canadian Seal Marketing Group, kotipaikka Quebec (Kanada),

Ta Ma Su Seal Products Inc., kotipaikka Cap-aux-Meules (Kanada),

Fur Institute of Canada, kotipaikka Ottawa,

NuTan Furs Inc., kotipaikka Catalina (Kanada),

GC Rieber Skinn AS, kotipaikka Bergen (Norja),

Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), kotipaikka Nuuk, Grönlanti (Tanska),

Johannes Egede, kotipaikka Nuuk,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), kotipaikka Nuuk,
William E. Scott & Son, kotipaikka Edinburgh (Yhdistynyt kuningaskunta),
Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, kotipaikka Cap-aux-Meules,
Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi, kotipaikka Istanbul (Turkki), ja
Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd, kotipaikka Fleur-de-Lys (Kanada),
edustajinaan advocaat H. Viaene, advocaat J. Bouckaert ja advocaat D. Gillet,

valittajina,

ja jossa valittajien vastapuolina ja muina osapuolina ovat

Euroopan komissio, asiamiehinään K. Mifsud-Bonnici ja C. Hermes,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

jota tukevat

Euroopan parlamentti, asiamiehinään L. Visaggio ja J. Rodrigues, ja

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään K. Michoel ja M. Moore,

väliintulijoina ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz (esittelevä tuomari) sekä tuomarit
C. Vajda, A. Rosas, E. Juhász ja D. Šváby,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 9.2.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 19.3.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters' and Trappers' Organisation, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Organisation, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), William E. Scott & Son, Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi ja Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd vaativat valituksellaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 25.4.2013 antaman

tuomion Inuit Tapiriit Kanatami ym. v. komissio (T-526/10, EU:T:2013:215; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi niiden kanteen, jossa vaadittiin yksityiskohtaisista säännöistä hyljetuotteiden kaupasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1007/2009 täytäntöönpanemiseksi 10.8.2010 annetun komission asetuksen (EU) N:o 737/2010 (EUVL L 216, s. 1; jäljempänä riidanalainen asetus) kumoamista ja sen toteamista, että valittajiin ei sovelleta hyljetuotteiden kaupasta 16.9.2009 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1007/2009 (EUVL L 286, s. 36; jäljempänä perusasetus).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

- 2 Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous antoi 13.9.2007 antamallaan päätöslauselmalla 61/295 Yhdistyneiden kansakuntien julistuksen alkuperäiskansojen oikeuksista (jäljempänä UNDRIP). Kyseisen julistuksen 19 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Valtiot neuvottelevat vilpittömässä mielessä ja toimivat yhteistyössä kyseisten alkuperäiskansojen kanssa näiden omien edustuselinten kautta saadakseen niiden vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen ennen kuin valtiot hyväksyvät ja panevat täytäntöön lainsäädännöllisiä tai hallinnollisia toimia, jotka voivat vaikuttaa alkuperäiskansoihin.”

Unionin oikeus

- 3 Perusasetuksen johdanto-osan 4–7 ja 14 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(4) Hylkeenpyynti on johtanut siihen, että eläinten hyvinvointikysymyksiin herkkätunteisesti suhtautuvat kansalaiset ja hallitukset ovat ilmaisseet vakavan huolestuneisuutensa sen kivun, tuskan, pelon ja muun kärsimyksen vuoksi, jota hylkeiden tappaminen ja nylkeminen, siten kuin ne useimmiten suoritetaan, eläimille aiheuttavat.

(5) Vastatakseen siihen huoleen, jota kansalaiset ja kuluttajat tuntevat hylkeiden tappamiseen ja nylkemiseen liittyvistä, eläinten hyvinvointia koskevista näkökohdista sekä kipua, tuskaa, pelkoa ja muuta kärsimystä aiheuttavalla tavalla tapetuista ja nyljetyistä eläimistä saatujen tuotteiden mahdollisesta esiintymisestä markkinoilla, useat jäsenvaltiot ovat antaneet tai aikovat antaa lainsäädäntöä, jolla säännellään hyljetuotteiden kauppaa kieltämällä niiden tuonti ja valmistus, kun taas muissa jäsenvaltioissa kyseisten tuotteiden kauppaa ei ole rajoitettu.

(6) Kansalliset säännökset, joilla säädellään hyljetuotteiden kauppaa, tuontia, valmistusta ja kaupan pitämistä, eroavat siis toisistaan. Tällaiset erot vaikuttavat kielteisesti sisämarkkinoiden toimintaan sellaisten tuotteiden osalta, jotka sisältävät tai saattavat sisältää hyljetuotteita, ja muodostavat esteitä kyseisten tuotteiden kaupalle.

(7) Tällaisten erilaisten säännösten olemassaolo voi edelleen saada kuluttajat olemaan ostamatta tuotteita, joita ei ole valmistettu hylkeistä mutta joita ei välttämättä pysty helposti erottamaan hylkeistä valmistetuista samankaltaisista tavaroista, tai tuotteita, jotka saattavat sisältää hylkeistä saatuja osia tai ainesosia ilman, että tämän voisi selvästi havaita, kuten turkiksia, omega-3-kapseleita, öljyä ja nahkatuotteita.

--

- (14) Hylkeitä toimeentulonsa varmistamiseksi metsästävien inuiittiyhteisöjen taloudellisille ja sosiaalisille perusoikeuksille ei saisi aiheutua haitallisia vaikutuksia. Hylkeenpyynti on erottamaton osa inuiittiyhteiskunnan jäsenten kulttuuria ja identiteettiä ja on sellaisena tunnustettu alkuperäiskansojen oikeuksia koskevassa Yhdistyneiden kansakuntien julistuksessa. Sen vuoksi inuiittiyhteisöjen ja muiden alkuperäisyhteisöjen toimeentulonsa edistämiseksi harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä peräisin olevien hyljetuotteiden saattaminen markkinoille olisi sallittava.”
- 4 Kyseisen asetuksen 3 artiklan, jonka otsikko on ”Markkinoille saattamista koskevat edellytykset”, 1 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:
- ”1. Hyljetuotteiden saattaminen markkinoille on sallittua ainoastaan silloin, kun hyljetuotteet ovat peräisin inuiittiyhteisöjen ja muiden alkuperäisyhteisöjen toimeentulonsa edistämiseksi harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä. Näitä edellytyksiä sovelletaan tuontituotteiden osalta maahantuontihetkellä tai -paikassa.
-
4. Tämän artiklan täytäntöönpanemiseksi toteutettavat toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän asetuksen muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 5 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 3 kohdan soveltamista.”
- 5 Euroopan komissio antoi kyseisen asetuksen 3 artiklan 4 kohdan nojalla riidanalaisen asetuksen. Riidanalaisen asetuksen 1 artiklan mukaan riidanalaisessa asetuksessa ”vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt hyljetuotteiden markkinoille saattamisesta [perusasetuksen] 3 artiklan mukaisesti”.

Asian tausta ja valituksenalainen tuomio

- 6 Inuit Tapiriit Kanatami ym. nostivat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 11.1.2010 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa vaadittiin perusasetuksen kumoamista. Unionin yleinen tuomioistuin jätti kyseisen kanteen tutkimatta määräyksellään Inuit Tapiriit Kanatami ym. v. parlamentti ja neuvosto (T-18/10, EU:T:2011:419). Kyseisestä määräyksestä tehty valitus hylättiin unionin tuomioistuimen tuomiolla Inuit Tapiriit Kanatami ym. v. parlamentti ja neuvosto (C-583/11 P, EU:C:2013:625).
- 7 Komissio antoi 10.8.2010 riidanalaisen asetuksen yksityiskohtaisista säännöistä perusasetuksen täytäntöönpanemiseksi.
- 8 Valittajat nostivat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 9.11.2010 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa vaadittiin riidanalaisen asetuksen kumoamista ja sen toteutusta SEUT 277 artiklan nojalla, ettei perusasetusta sovelleta.
- 9 Unionin yleisen tuomioistuimen seitsemännen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 13.4.2011 antamallaan määräyksellä Euroopan parlamentin ja Euroopan unionin neuvoston väliintuloiksi tukemaan komission vaatimuksia.
- 10 Kanteensa tueksi valittajat vetosivat kahteen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koski perusasetuksen lainvastaisuutta, jonka takia riidanalaisella asetuksella ei ole mitään oikeusperustaa, sillä perusteella, että EY 95 artikla oli valittu virheellisesti perusasetuksen antamisen oikeusperustaksi, toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamista ja perusoikeuksien loukkaamista. Toisen kanneperusteensa yhteydessä valittajat moittivat komissiota siitä, että se oli käyttänyt harkintavaltaansa väärin riidanalaisesta asetusta annettaessa.

- 11 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisella tuomiolla nämä kaksi kanneperustetta ja näin ollen kanteen kokonaisuudessaan.

Asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

- 12 Valittajat vaativat, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen tuomion, toteaa perusasetuksen lainvastaiseksi, toteaa SEUT 277 artiklan nojalla, ettei perusasetusta sovelleta, ja kumoaa riidanalaisen asetuksen SEUT 263 artiklan nojalla
 - toissijaisesti kumoaa valituksenalaisen tuomion ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja
 - velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 13 Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin hylkää valituksen ja velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut yhteisvastuullisesti.
- 14 Parlamentti vaatii, että unionin tuomioistuin hylkää valituksen ja velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 15 Neuvosto vaatii, että unionin tuomioistuin hylkää valituksen ja velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

- 16 Valituksensa tueksi valittajat esittävät kaksi valitusperustetta, jotka koskevat unionin yleisen tuomioistuimen perusasetuksen laillisuuden arvioinnin yhteydessä tekemiä oikeudellisia virheitä. Ensimmäinen valitusperuste muodostuu kahdesta osasta ja toinen valitusperuste kolmesta osasta.

Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 17 Valittajat väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se on todennut valituksenalaisen tuomion 28, 29, 37–40, 50 ja 64 kohdassa, että EY 95 artiklan käyttöä koskevat edellytykset täytyivät perusasetuksen antamisajankohtana.
- 18 Valittajien mukaan näiden edellytysten oli täytyttävä jo ajankohtana, jona komissio esitti perusasetuksen antamiseen johtaneen ehdotuksen. EY 95 artiklan tavoitteena on nimittäin sellaisen tilanteen korjaaminen, jossa kansallisten säännösten väliset erot vaikuttavat suoraan sisämarkkinoihin, eikä se, että ilmaantuu erilaisia kansallisia säännöstöjä, mikä antaa siten Euroopan unionin lainsäätäjälle ”vapaat kädet” antaa lainsäädäntöä kaikilla aloilla. Jos suunnitellun toimen antamisajankohta olisi merkityksellinen kyseisten edellytysten tutkinnassa, komissio voisi perustaa ehdotuksensa pelkkään ennustukseen siitä, että tällaisia eroja on olemassa kyseisen toimen antamisajankohtana, mikä olisi SEU 5 artiklan 1 kohdassa vahvistetun annetun toimivallan periaatteen vastaista.
- 19 Toissijaisesti valittajat väittävät, että vaikka oletettaisiin, että merkityksellinen ajankohta tutkittaessa perusasetuksen laillisuutta EY 95 artiklan kannalta olisi kyseisen asetuksen antamisajankohta, edellytykset, jotka mahdollistavat tämän artiklan käytön, eivät täytyneet kyseisenä ajankohtana.

Kyseisen asetuksen johdanto-osassa mainitut tiedot, joihin sisältyy ainoastaan epämääräisiä ja yleisluonteisia toteamuksia, jotka koskevat kansallisten säännösten välillä olevia eroja ja perusvapauksien rajoitusten tai kilpailun vääristymien vaaraa, eivät nimittäin riitä perustelemaan EY 95 artiklan käyttöä. Erityisesti saman asetuksen johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa ei nimetä niitä jäsenvaltioita, jotka ovat kieltäneet tai aikovat kieltää hyljetuotteiden tuonnin tai valmistuksen. Tässä yhteydessä komission oikeudenkäynnin aikana antamat lisätiedot eivät voi korjata tätä riittävien tietojen puuttumista itse perusasetuksen tekstistä.

20 Komissio, parlamentti ja neuvosto kiistävät valittajien väitteet.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

21 Ensimmäisen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa valittajat esittävät pääasiallisesti kaksi väitettä, jotka koskevat yhtäältä EY 95 artiklan käyttöä koskevien edellytysten tutkinnan kannalta merkityksellistä ajankohtaa ja toisaalta edellytyksiä, jotka mahdollistavat tämän artiklan käytön, koska perusasetukseen ei niiden mukaan sisälly perusvapauksien rajoitusten tai kilpailun vääristymien vaaraa koskevia riittävän täsmällisiä tietoja.

22 Ensimmäisestä väitteestä on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin toimen laillisuutta on arvioitava toimen antamisajankohtana olemassa olleiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella (tuomio Agrana Zucker, C-309/10, EU:C:2011:531, 31 ja 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio Schaible, C-101/12, EU:C:2013:661, 50 kohta). Erityisesti unionin tuomioistuin pitää kyseisen unionin toimen antamisajankohtaa ratkaisevana tutkiessaan, täytyivätkö edellytykset, jotka mahdollistavat EY 95 artiklan käytön oikeusperustana (ks. tuomio Arnold André, C-434/02, EU:C:2004:800, 38 kohta; tuomio Swedish Match, C-210/03, EU:C:2004:802, 37 kohta; tuomio Saksa v. parlamentti ja neuvosto, C-380/03, EU:C:2006:772, 45–51 ja 55 kohta ja tuomio Vodafone ym., C-58/08, EU:C:2010:321, 39 ja 41 kohta).

23 Toisin kuin valittajat väittävät, ajankohta, jona komissio on antanut asetusta koskevan ehdotuksen, ei voi sitä vastoin olla merkityksellinen kyseisen tutkinnan kannalta. Sellaisen kanteen yhteydessä, joka on nostettu lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytystä toimesta, kuten perusasetuksesta, kyseinen ehdotus, jota voidaan muuttaa lainsäädäntömenettelyn aikana, ei ole nimittäin unionin tuomioistuinten laillisuusvalvonnan kohteena vaan sen kohteena on kyseinen lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytyt toimi, sellaisena kuin unionin lainsäätäjä on sen antanut kyseisen menettelyn päätteeksi.

24 Niiden jäsenvaltioiden lukumäärä, jotka ovat antaneet lainsäädäntöä tai joiden tarkoituksena on ollut antaa lainsäädäntöä kyseisellä alalla komission ehdotuksen antamisajankohtaan mennessä, ei ole myöskään sellaisenaan ratkaiseva sen, että unionin lainsäätäjä on käyttänyt EY 95 artiklaa, laillisuuden arvioinnin kannalta, jos kyseisen artiklan käyttöä koskevat edellytykset täytyivät kyseisen lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksytyt toimen antamisajankohtana.

25 Tästä seuraa, että valittajien ensimmäinen väite on hylättävä perusteettomana.

26 Toisen väitteen osalta on muistutettava vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, jonka mukaan EY 95 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla toimenpiteillä on tosiasiallisesti oltava tarkoituksena parantaa sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevia edellytyksiä (tuomio British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, C-491/01, EU:C:2002:741, 60 kohta; tuomio Yhdistynyt kuningaskunta v. parlamentti ja neuvosto, C-217/04, EU:C:2006:279, 42 kohta ja tuomio Yhdistynyt kuningaskunta v. parlamentti ja neuvosto, C-270/12, EU:C:2014:18, 113 kohta). Vaikka pelkästään sen toteaminen, että kansallisten säännösten välillä on eroja ja että on olemassa perusvapauksien rajoitusten tai kilpailun vääristymien abstrakti vaara, ei riitä perustelemaan EY 95 artiklan valintaa oikeusperustaksi, unionin lainsäätäjä voi käyttää sitä erityisesti silloin, kun kansallisten säännösten

välillä on eroja ja nämä erot ovat omiaan rajoittamaan perusvapauksia ja näin ollen vaikuttamaan suoraan sisämarkkinoiden toimintaan tai vääristämään tuntuvasti kilpailua (tuomio Vodafone ym., C-58/08, EU:C:2010:321, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 27 Kyseisen määräyksen käyttö on mahdollista myös silloin, kun pyritään ehkäisemään tällaisten kaupan esteiden syntymistä, kun ne aiheutuvat kansallisten lainsäädäntöjen eriytymisestä. Tällaisten esteiden syntymisen on kuitenkin oltava todennäköistä, ja kyseessä olevan toimenpiteen tarkoituksena on oltava niiden ehkäiseminen (tuomio Saksa v. parlamentti ja neuvosto, C-380/03, EU:C:2006:772, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio Vodafone ym., C-58/08, EU:C:2010:321, 33 kohta).
- 28 Tässä yhteydessä valittajat väittävät virheellisesti, että perusasetuksen johdanto-osassa mainitut seikat eivät riitä perustelevaan EY 95 artiklan käyttöä ja että unionin yleinen tuomioistuin ei voinut ottaa huomioon komission oikeudenkäynnin aikana antamia tietoja.
- 29 Koska riittää, että soveltamisalaltaan yleisten toimien perusteluissa todetaan yhtäältä kokonaistilanne, joka johti toimen antamiseen, ja toisaalta ne yleiset tavoitteet, joihin toimella pyritään (ks. tuomio AJD Tuna, C-221/09, EU:C:2011:153, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), unionin lainsäätäjää ei voida nimittäin moittia siitä, että se on esittänyt ainoastaan yleisesti perusasetuksen johdanto-osan neljännessä, viidennessä, kuudennessa ja seitsemännessä perustelukappaleessa hyljetuotteiden myyntiä koskevien kansallisten säännösten väliset erot ja niistä aiheutuvat häiriöt sisämarkkinoiden toimintaan, mitkä oikeuttavat EY 95 artiklan käytön. Erityisesti unionin lainsäätäjää ei ollut velvollinen – toisin kuin valittajat väittävät – täsmentämään itse perusasetuksen johdanto-osan tekstissä niiden jäsenvaltioiden lukumäärää ja nimiä, joiden kansallisen säännösten takia kyseinen toimi on annettu.
- 30 Koska perusasetuksen perustelut ovat sellaisinaan riittäviä, unionin yleistä tuomioistuinta ei voida moittia siitä, että se on ottanut tutkinnassaan huomioon valituksenalaisen tuomion 50 kohdassa komission oikeudenkäynnin aikana antamat jäsenvaltioiden lainsäädäntötilannetta, joka on johtanut kyseisen asetuksen antamiseen, koskevat lisätiedot, sillä näissä tiedoissa ainoastaan täsmennetään perusasetuksen perusteluita unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Tutkinnan, joka koskee EY 95 artiklan valintaa oikeusperustaksi, yhteydessä kyseisessä oikeuskäytännössä otetaan nimittäin huomioon tällaiset oikeudenkäynnin aikana esitetyt kyseisen toimen perusteluita koskevat täsmennykset (ks. mm. tuomio British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, C-491/01, EU:C:2002:741, 68, 70 ja 73 kohta; tuomio Yhdistynyt kuningaskunta v. parlamentti ja neuvosto, C-217/04, EU:C:2006:279, 61 kohta ja tuomio Saksa v. parlamentti ja neuvosto, C-380/03, EU:C:2006:772, 46 ja 47 kohta).
- 31 Sekä perusasetuksen perusteluista että komission esittämistä täsmennyksistä ilmenevien tietojen, joita valittajat eivät ole riitauttaneet unionin tuomioistuimessa, perusteella unionin yleinen tuomioistuin on voinut oikeudellista virhettä tekemättä todeta valituksenalaisen tuomion 36–40 ja 50 kohdassa, että kansallisten säännösten, joilla säänneltiin hyljetuotteiden kauppaa, välillä oli perusasetuksen antamisajankohtana eroja, jotka olivat omiaan rajoittamaan kyseisten tuotteiden vapaata liikkuvuutta.
- 32 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on katsonut perustellusti valituksenalaisen tuomion 58 kohdassa, että nämä erot voivat oikeuttaa unionin lainsäätäjän toimet EY 95 artiklan nojalla.
- 33 Näin ollen ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä kokonaisuudessaan.

Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 34 Valittajat väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen valituksenalaisen tuomion 56 kohdassa, kun se on nojautunut siihen, että hyljetuotteiden ja samankaltaisten tuotteiden kauppa jäsenvaltioiden välillä ei varmasti ole vähäistä. On syytä epäillä, onko hyljetuotteiden ja samankaltaisten tuotteiden kauppa jäsenvaltioiden välillä vähäistä suurempaa. Lisäksi valittajat väittävät, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan unionin lainsäätäjä voi käyttää EY 95 artiklaa ainoastaan silloin, kun kyseisten tuotteiden kauppa on suhteellisen merkittävää, mistä on vieläkin vähemmän kyse hyljetuotteiden tapauksessa.
- 35 Komissio ja parlamentti väittävät, että ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on jätettävä tutkimatta ja että se on joka tapauksessa perusteeton.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

– Tutkittavaksi ottaminen

- 36 Kuten komissio ja parlamentti ovat todenneet, valituksenalaisen tuomion 56 kohdassa oleva unionin yleisen tuomioistuimen toteamus siitä, että hyljetuotteiden ja samankaltaisten tuotteiden kauppa jäsenvaltioiden välillä ei ole vähäistä, ei kuulu unionin tuomioistuimen toimivallan piiriin muutoksenhaun yhteydessä.
- 37 SEUT 256 artiklan 1 kohdan ja Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan muutosta voidaan nimittäin hakea vain oikeuskysymysten osalta. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on yksin toimivaltainen määrittämään merkityksellisen tosiseikaston ja arvioimaan sitä sekä arvioimaan selvitysaineistoa lukuun ottamatta tapausta, jossa tämä tosiseikasto ja tämä selvitysaineisto on otettu huomioon vääristyneellä tavalla (tuomio Ryanair v. komissio, C-287/12 P, EU:C:2013:395, 78 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 38 Koska valittajat eivät vetoa lainkaan tosiseikaston ja selvitysaineiston ottamiseen huomioon vääristyneellä tavalla, ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin se koskee unionin yleisen tuomioistuimen toteamusta siitä, että kauppa jäsenvaltioiden välillä ei ole vähäistä.

– Asiakysymys

- 39 On todettava, että itse EY 95 artiklan sanamuodosta ei käy ilmi vaatimusta, jonka mukaan unionin lainsäätäjä voisi käyttää kyseistä artiklaa ainoastaan silloin, kun kyseisten tuotteiden kauppa on suhteellisen merkittävää.
- 40 Vaikka unionin tuomioistuin on luonnehtinut joissakin asioissa kyseisillä markkinoilla käytävää kauppaa suhteellisen merkittäväksi (ks. tuomio Arnold André, C-434/02, EU:C:2004:800, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio Swedish Match, C-210/03, EU:C:2004:802, 38 kohta ja tuomio Saksa v. parlamentti ja neuvosto, C-380/03, EU:C:2006:772, 53 kohta), se ei ole myöskään vahvistanut lainkaan oikeudellista kriteeriä, jonka mukaan EY 95 artiklan nojalla voitaisiin toteuttaa toimenpiteitä ainoastaan tuotteiden, joiden kauppa on suhteellisen merkittävää, markkinoilla.
- 41 Käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 39, 40 ja 56 kohdassa hyljetuotteiden ja muiden tuotteiden, jotka ovat sekoitettavissa näihin tuotteisiin, markkinoille ominaisten näkökohtien perusteella, että hyljetuotteiden kauppaa koskevien kansallisten

säännöstöjen väliset erot olivat omiaan häiritsemään kyseisten tuotteiden sisämarkkinoita. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on voinut perustellusti katsoa valituksenalaisen tuomion 58 kohdassa, että nämä erot mahdollistivat toimenpiteiden toteuttamisen kyseisen artiklan perusteella, ilman että sen on tarvinnut tarkastaa, onko kyseisten tuotteiden kauppa suhteellisen merkittävää EY 95 artiklan käytön oikeuttamiseksi.

- 42 Näin ollen ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomana.

Toisen valitusperusteen ensimmäinen osa

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 43 Valittajat moittivat unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se on todennut valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa, että oli tukeuduttava ainoastaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) määräyksiin eikä ollut tukeuduttava Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) määräyksiin. Valittajien mukaan erityisesti SEU 6 artiklan 3 kohdasta ja perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdasta ja 53 artiklasta ilmenee, että Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taatut oikeudet on otettava perussopimuksia sovellettaessa asianmukaisesti huomioon yleisinä oikeusperiaatteina ja että Euroopan ihmisoikeussopimuksen määräysten on oltava ensisijaisia, jos niissä annetaan laajempaa suojaa kuin perusoikeuskirjan määräyksissä.
- 44 Komissio, parlamentti ja neuvosto kiistävät valittajien väitteet.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 45 On muistutettava, että vaikka SEU 6 artiklan 3 kohdassa vahvistetuilla tavoin Euroopan ihmisoikeussopimuksessa tunnustetut perusoikeudet ovat osa unionin oikeutta yleisinä periaatteina ja vaikka perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdassa määrätään, että perusoikeuskirjan oikeuksilla, jotka vastaavat Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattuja oikeuksia, on sama merkitys ja sama ulottuvuus kuin mainitussa sopimuksessa, sopimusta ei voida pitää – niin kauan kuin unioni ei ole siihen liittynyt – muodollisesti unionin oikeusjärjestykseen sisältyvänä oikeudellisena välineenä (ks. vastaavasti tuomio Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, 44 kohta; tuomio Schindler Holding ym. v. komissio, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 32 kohta ja tuomio Telefónica ja Telefónica de España v. komissio, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 41 kohta).
- 46 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on katsonut perustellusti valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa, että perusoikeuskirjan 17, 7, 10 ja 11 artiklalla taataan unionin oikeudessa Euroopan ihmisoikeussopimuksen määräyksissä, joihin valittajat ovat vedonneet, annettu suoja ja että käsiteltävässä asiassa perusasetuksen pätevyyden tutkimisen on perustuttava ainoastaan perusoikeuskirjassa taattuihin perusoikeuksiin (ks. vastaavasti tuomio Otis ym., C-199/11, EU:C:2012:684, 47 kohta ja tuomio Ziegler v. komissio, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 126 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 47 Joka tapauksessa on todettava, että toisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa valittajat tyytyvät moittimaan unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on viitannut ainoastaan perusoikeuskirjan määräyksiin eikä ole viitannut Euroopan ihmisoikeussopimuksen määräyksiin, ilman, että ne kuitenkaan täsmentävät, millä tavoin unionin yleinen tuomioistuin olisi konkreettisesti tehnyt oikeudellisen virheen, joka rasittaisi sen perusoikeuksiin perustuvaa perusasetuksen pätevyyden tutkintaa ja joka voisi johtaa valituksenalaisen tuomion kumoamiseen.

48 Näin ollen toisen valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

Toisen valitusperusteen toinen ja kolmas osa

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 49 Toisen valitusperusteen toisessa osassa valittajat väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se on katsonut, että omaisuudensuojaa ei voida ulottaa koskemaan pelkkien kaupankäyntiin liittyvien etujen suojelemista. Kielto, joka koskee hyljetuotteiden myyntiä unionissa, vaikuttaa valittajien oikeuteen hyödyntää kyseisiä tuotteita kaupallisesti. Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin on jo katsonut, että kielto, joka koskee ravintolisien myyntiä ja saattamista unionin markkinoille, on omiaan rajoittamaan kyseisten tuotteiden valmistajien elinkeinovapautta. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön, erityisesti tuomion *Malik v. Yhdistynyt kuningaskunta* (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 13.3.2012, nro 23780/08), mukaan yritystoimintaan liittyvät taloudelliset edut ovat Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen pöytäkirjan 1 artiklassa tarkoitettua ”omaisuutta” ja kuuluivat näin ollen omaisuudensuojan piiriin.
- 50 Kyseisen valitusperusteen kolmannessa osassa valittajat moittivat unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on todennut valituksenalaisen tuomion 112 kohdassa, että UNDRIP ei ole sitova, ja että se ei ole tutkinut sitä, olivatko unionin toimielimet saaneet ennen perusasetuksen antamista valittajien ennakkosuostumuksen kyseisen julistuksen 19 artiklan mukaisesti. Vaikka tällä julistuksella ei ole sellaisenaan sitovaa oikeudellista asemaa, unioni on nimittäin tunnustanut perusasetuksen johdanto-osan 14 perustelukappaleessa velvollisuuden noudattaa UNDRIPin määräyksiä vilpittömässä mielessä. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan unioni ei voi poiketa säännöistä, jotka se on vahvistanut kyseisen julistuksen soveltamiseksi (tuomio *NTN Toyo Bearing ym. v. neuvosto*, 113/77, EU:C:1979:91, 21 kohta). Lisäksi vuonna 2012 julkaistusta *International Law Association -järjestön päätöslauselmasta* ilmenee, että UNDRIPin 19 artiklassa vahvistetaan kansainvälisen tapaoikeuden sääntö, jota unioni on velvollinen noudattamaan toimivaltaansa käyttäessään.
- 51 Parlamentti väittää, että toisen valitusperusteen kolmas osa on jätettävä tutkimatta kokonaisuudessaan sen takia, että valittajat eivät yksilöi unionin yleisen tuomioistuimen oikeudellista virhettä riittävän täsmällisesti unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 169 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Valituksen perusteella ei voida etenkään määrittää, moittivatko valittajat unionin yleisessä tuomioistuimessa esitettyjen kanneperusteiden tutkimista vai tutkimatta jättämistä ja millä perusteilla UNDRIPin 19 artiklaa olisi pidettävä sitovana. Komission ja parlamentin mukaan kyseisen valitusperusteen toinen ja kolmas osa on jätettävä ainakin osittain tutkimatta, koska valittajat eivät ole vedonneet unionin yleisessä tuomioistuimessa elinkeinovapauden mahdolliseen loukkaamiseen eivätkä kansainvälisen tapaoikeuden säännön mahdolliseen rikkomiseen.
- 52 Komissio, parlamentti ja neuvosto katsovat, että toisen valitusperusteen toinen ja kolmas osa ovat joka tapauksessa perusteettomia.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

– Toisen valitusperusteen toisen ja kolmannen osan tutkittavaksi ottaminen

- 53 Parlamentin esittämän oikeudenkäyntiväitteen, joka koskee toisen valitusperusteen kolmatta osaa kokonaisuudessaan, osalta on muistutettava, että SEUT 256 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta, Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisestä kohdasta ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 168 artiklan 1 kohdan d alakohdasta ja 169 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että valituksessa on yksilöitävä täsmällisesti se, mitkä tuomion, jonka kumoamista vaaditaan, perustelujen kohdat riitautetaan, ja ilmoitettava täsmällisesti ne oikeudelliset perusteet ja perustelut,

joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi, tai muuten kyseinen valitus tai peruste jätetään tutkimatta (ks. vastaavasti tuomio Schindler Holding ym. v. komissio, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 43 kohta ja tuomio Ezz ym. v. neuvosto, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 111 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 54 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että valittajat viittaavat toisen valitusperusteen kolmannessa osassa valituksenalaisen tuomion tiettyyn kohtaan. Tässä yhteydessä oikeudellinen virhe, johon vedotaan, perustuu valittajien mukaan siihen, että UNDRIPin 19 artiklassa tarkoitetun suostumusta koskevan vaatimuksen, joka seuraa sekä perusasetuksen johdanto-osan 14 perustelukappaleesta että kansainvälisen tapaoikeuden säännöstä, sitovuutta ei ole otettu huomioon.
- 55 Näissä olosuhteissa parlamentin oikeudenkäyntiväite, joka koskee toisen valitusperusteen kolmatta osaa kokonaisuudessaan, on hylättävä.
- 56 Komission ja parlamentin esittämien osittaisten oikeudenkäyntiväitteiden osalta asiakirja-aineistosta ilmenee, että valittajat eivät ole vedonneet unionin yleisessä tuomioistuimessa perusoikeuskirjan 16 artiklassa vahvistetun elinkeinovapauden mahdolliseen loukkaamiseen eivätkä UNDRIPin 19 artiklasta seuraavan kansainvälisen tapaoikeuden säännön mahdolliseen rikkomiseen.
- 57 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että jos asianosaisella olisi oikeus esittää ensi kertaa vasta unionin tuomioistuimessa vaatimuksilleen perusteita, joihin hän ei ole unionin yleisessä tuomioistuimessa vedonnut, asianosaisella olisi oikeus laajentaa unionin tuomioistuimessa, jonka toimivalta muutoksenhakuasioissa on rajoitettu, kannettaan unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltäyn asiaan nähden (tuomio Nexans ja Nexans France v. komissio, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 58 Näin ollen toisen valitusperusteen toinen osa on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin se koskee elinkeinovapautta ja kyseisen valitusperusteen kolmas osa on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin se koskee kansainvälisen tapaoikeuden säännön rikkomista.
- Toisen valitusperusteen toista osaa koskeva asiakysymys
- 59 Valittajat väittävät pääasiallisesti, että perusasetuksella loukataan niiden omaisuudensuojaa, koska hyljetuotteiden myyntiä koskeva kieltö vaikuttaa valittajien oikeuteen hyödyntää kyseisiä tuotteita kaupallisesti unionissa.
- 60 Tässä yhteydessä on todettava, että perusoikeuskirjan 17 artiklalla annettu omaisuudensuoja ei ulotu pelkkiin kaupankäyntiin liittyviin etuihin tai mahdollisuuksiin, joiden epävarmuus kuuluu taloudellisen toiminnan perusolemuksen, vaan se ulottuu varallisuusarvoisiin oikeuksiin, joista voidaan oikeusjärjestyksen perusteella johtaa saavutettu oikeusasema, joka mahdollistaa sen, että oikeuksien haltija käyttää niitä hyödykseen itsenäisesti (ks. tuomio Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 61 Samoin Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen pöytäkirjan 1 artiklaa, joka on otettava huomioon perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdan nojalla, koskevasta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että tulevaa tuloa voidaan pitää ”omaisuutena”, joka voi saada kyseisen artiklan mukaista suojaa, ainoastaan siinä tapauksessa, että se on jo ansaittu, se on selvän saatavan kohteena tai on olemassa erityisiä olosuhteita, jotka voivat luoda asianomaiselle henkilölle perustellun luottamuksen varallisuuden saamisesta (ks. mm. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 11.1.2007, Anheuser-Busch v. Portugali, nro 73049/01, 64 ja 65 kohta ja em. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio Malik v. Yhdistynyt kuningaskunta, 93 kohta).

- 62 Valittajat ovat kuitenkin vedonneet unionin tuomioistuimissa vain pelkkään mahdollisuuteen myydä hyljetuotteita unionissa ilman, että ne ovat esittäneet tällaisia olosuhteita.
- 63 Näin ollen toisen valitusperusteen toinen osa on osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomana.
- Toisen valitusperusteen kolmatta osaa koskeva asiakysymys
- 64 Koska UNDRIPin 19 artikla on määräys, joka ei ole – kuten valittajat myöntävät – sellaisenaan oikeudellisesti sitova, on riittävää todeta, että myöskään perusasetuksen johdanto-osan 14 perustelukappaleessa ei anneta sitovaa vaikutusta tälle kyseisessä määräyksessä tarkoitettulle velvollisuudelle, joka koskee yhteistoimintaa ja yhteistyötä inuiittiyhteisöjen suostumuksen saamiseksi.
- 65 Kyseisen perustelukappaleen sanamuodosta käy nimittäin ilmi, että jotta hylkeitä toimeentulonsa varmistamiseksi metsästävien inuiittiyhteisöjen taloudellisille ja sosiaalisille perusoikeuksille ei aiheutuisi haitallisia vaikutuksia, näiden yhteisöjen toimeentulonsa edistämiseksi harjoittamasta perinteisestä hylkeenpyynnistä peräisin olevien hyljetuotteiden saattaminen markkinoille olisi sallittava.
- 66 Koska tällaisesta luvasta säädetään perusasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa, on niin, että kun kyseisessä johdanto-osan 14 perustelukappaleessa viitataan siihen, että kyseinen metsästys on tunnustettu UNDRIPissa erottamattomaksi osaksi inuiittiyhteisöjen jäsenten kulttuuria ja identiteettiä, siinä ainoastaan perustellaan tämä poikkeus kyseisestä asetuksesta ilmenevästä hyljetuotteiden markkinoille saattamista koskevasta kiellosta.
- 67 Sitä vastoin kyseisen asetuksen johdanto-osan 14 perustelukappaleen sanamuodosta ei voida johtaa oikeudellisesti sitovaa velvollisuutta noudattaa UNDRIPin 19 artiklaa, joka on määräys, johon ei ole myöskään viitattu kyseisessä perustelukappaleessa.
- 68 Näin ollen toisen valitusperusteen kolmas osa on osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomana.
- 69 Kaiken edellä esitetyn perusteella valitus on hylättävä kokonaisuudessaan, koska se on osittain jätettävä tutkimatta ja se on osittain perusteeton.

Oikeudenkäyntikulut

- 70 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista, jos valitus on perusteeton.
- 71 Saman työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota sovelletaan sen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Jos ensimmäisessä oikeusasteessa väliintulijana esiintynyt asianosainen, joka ei ole itse valittanut ratkaisusta, osallistuu oikeudenkäyntiin unionin tuomioistuimessa, unionin tuomioistuin voi määrätä kyseisen 184 artiklan 4 kohdan nojalla, että se vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan. Työjärjestyksen 140 artiklan 1 kohdan mukaan, jota myös sovelletaan saman työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 72 Koska komissio on vaatinut valittajien velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska valittajat ovat hävinneet asian, valittajat on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.

73 Parlamentti ja neuvosto vastaavat väliintulijoina unionin yleisessä tuomioistuimessa kumpikin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Valitus hylätään.**
- 2) **Inuit Tapiriit Kanatami, Nattivak Hunters' and Trappers' Organisation, Pangnirtung Hunters' and Trappers' Organisation, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Canadian Seal Marketing Group, Ta Ma Su Seal Products Inc., Fur Institute of Canada, NuTan Furs Inc., GC Rieber Skinn AS, Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), Johannes Egede, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), William E. Scott & Son, Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi ja Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society Ltd vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja ne velvoitetaan korvaamaan Euroopan komission oikeudenkäyntikulut.**
- 3) **Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto vastaavat kumpikin omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset